

2. D'Amore L., Sivestrini M., Chieffi M. Country sheet on youth work in Italy. – Partnership between the EC and Council of Europe in the field of Youth, June, 2018. – P. 2. – 17 p.

3. Dunne A. et al. Working with young people: the value of youth work in the European Union. Research, carried out for the European Commission and the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, available at [http://ac.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report\\_en.pdf](http://ac.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf), accessed 21 November 2017.

4. Morciano D., Salvati A. Tow sea-saws in motion: youth work and social work in Italy // The History of Youth work in Europe. V.6. Youth work and social work connections, disconnections and reconnections. – Council of Europe : EU Youth Partnership, 2018. – P. 83 – 94.

### **Гиренко Лілія**

*начальник управління з питань гуманітарної,  
соціально-культурної сфери та освіти,  
Дніпропетровська обласна рада,  
магістр державного управління*

## **ГОТОВНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА ДО ОНОВЛЕННЯ КАДРОВОГО СКЛАДУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗМІНА СОЦІАЛЬНОЇ РОЛІ МОЛОДІ**

Актуальність молодіжного питання на сьогоднішній день підтверджується реалізацією державної молодіжної політики, увагою держави та місцевої влади до форм та засобів підтримки молодих українців у намаганні самореалізації в суспільстві. В умовах розвитку ринкових відносин спостерігається тенденція заміни патерналістського підходу на конкурентоспроможний в усіх сферах соціального розвитку. Вищезазначене обумовлює перехід від патерналістського ставлення держави до молоді і означає зміщення акцентів у соціальних ролей. Відповідно молодь, вільна від стереотипів та шаблонів набуває можливості для самостійного, індивідуального розвитку, соціальної самореалізації. Цей факт обумовлює потребу перегляду соціальної ролі молоді в управлінських процесах, владі та політиці на місцевому рівні.

Аналіз публікацій і досліджень проблем молоді, формування та реалізації державної молодіжної політики переконливо свідчить про достатньо велику увагу до цієї проблематики. Однак і досі європейські тенденції обрання на посади органів місцевого самоврядування активних молодих лідерів не завжди є зрозумілою позицією для територіальних громад України. Достатньо часто залишається невизначеною позиція представників місцевих спільнот

та самої молоді щодо бачення власної ролі в місцевих управлінських структурах та процесах децентралізації.

Станом на січень 2018 року за даними Євробарометру близько 31 % молоді залучено до волонтерської діяльності. Більшість молодих людей (64 %) голосувала на останніх виборах: місцеві вибори – 44 %; національний вибори – 43 %, регіональний рівень – 31 % [7, с. 2]. Це підкреслює актуальність обраної проблематики дослідження, оскільки місцевий рівень є більш близьким, зрозумілим та представлений конкретними людьми. Як пише М. В. Канавець, «...у реалізації молодіжної політики і визначенні найвідповідніших заходів має брати участь переважно саме молодь ... адже молодь є джерелом нових знань, ідей, можливостей, головним замовником на гідне майбутнє і головним стратегічним ресурсом держави» [3, с. 5].

Вітчизняні соціологічні дослідження фіксують зростання чисельності молоді, залученої до діяльності організацій громадянського суспільства. Так, у 1996 р. чисельність молодих людей у віці 18 – 35 років, які були активними членами громадянських організацій, становила 11 %, то в 2011 р. цей показник дорівнював 21,5 %, а за результатами 2015 р. – вже сягнув 37 %. За даними соціологічного дослідження «Молодь України – 2015», участь хоча б в одному виді суспільної діяльності на рівні громади за останні 12 місяців брав кожен другий опитаний (54 %). Найчастіше молоді люди були учасниками громадських ініціатив, спрямованих на підтримку: армії (36 %), розвиток інфраструктури у місці проживання (19 %), допомогу переселеним особам та/або жертвам воєнних дій (16 %), допомогу дітям і дорослим у кризових ситуаціях (крім переселених осіб – відповідно, 16 % і 15 %), політичні акції та екологічні акції (відповідно, 14 % та 13 %) [6, с. 75]. Водночас фахівці молодіжної сфери визнають ряд проблемних питань, що обмежують молодіжну участь на місцевому рівні:

- нерозвинена практика залучення організацій громадянського суспільства до ухвалення рішень, що стосуються молоді;
- відсутність дієвих механізмів впливу представників молоді на прийняття рішень на рівні територіальних громад, не впроваджується практика громадських обговорень;
- у представників громадських об'єднань неформована відповідальність щодо молодіжного представництва, низька культура комунікації, конкуренція та захист власних інтересів;
- молодіжні громадські організації не мають ефективних об'єднань для представництва інтересів молоді, координації діяльності;
- відсутні постійно діючі майданчики для спілкування з владою, низька ефективність діяльності громадських і молодіжних рад [1; 2; 4 – 6; 8].

Під час встановлення та опису існуючої проблематики нами було проведено власне соціологічне дослідження щодо готовності місцевої спільноти до зміни соціальної молоді в територіальних громадах з визначенням основних проблем, пов'язаних з формуванням та реалізацією молодіжної політики на місцевому рівні, залученням молоді до діяльності органів місцевого самоврядування, а також щодо форм та видів впливу молоді територіальних громад на діяльність органів місцевого самоврядування. Дослідження проводилося протягом вересня 2018 року. Більшість опитаних складала молодь від 17 до 35 років.

Відповідно до результатів дослідження дві третини опитаних вважають, що форми і методи діяльності органів місцевого самоврядування під впливом активної громадянської діяльності можливо змінити. Більше того така ж сама кількість опитаних вказує, що це можливо завдяки ініціативам молоді. При цьому перепоною залишається відсутність та незрозумілість механізмів, необізнаність щодо наявних, аби реалізувати ці ініціативи.

Щодо участі молоді в управлінських процесах на рівні місцевого самоврядування думки розділилися. Вдалося встановити, що більшість опитаних переконані в ключовій координаційній ролі органів влади та формальній ролі молодіжних організацій, що функціонують при них. Третина респондентів наполягає на тому, що координаційна функція все ж таки належить молоді. Отже, на момент опитування молодь як рушійна сила для змін у місцевому самоврядуванні не розглядалася.

Стосовно гендерної рівності та готовності територіальних громад до сприйняття жінок як активних громадських діячів та посадовців слід відзначити позицію респондентів, що у загальному вигляді активних жінок занадто мало, щоб вони могли відчутно впливати на діяльність органів місцевого самоврядування. Або вони є недостатньо активними, аби громади змогли відчутти результати їх діяльності. Проте на рівні громадських молодіжних рухів їх вплив у вирішенні конкретних практичних проблем громади є беззаперечним.

Отже, як показало проведене нами опитування до збільшення представництва молоді на посадах органів місцевого самоврядування та в політиці локального рівня громади готові лише частково, так само як і до представництва жінок на місцевому рівні. Окрім цього, серед заходів респонденти вказали три основні очікувані напрями змін ситуації: 1) створення можливостей доступу молоді до процесів прийняття рішень на місцевому рівні (молодіжні слухання, громадські обговорення ініціатив молоді); 2) посилення інформаційно-просвітницької роботи серед молоді та залучення її на постійній основі до вирішення практичних проблем громади; 3) навчитися довіряти один одному в громаді. Вищезазначене свідчить про необхідність розробки відповідної Стратегії розвитку управління персоналом в органах місцевого самоврядування в аспекті залучення молоді на службу в органи місцевого самоврядування.

## Список використаних джерел

1. Баглик В. С. Підходи до формулювання поняття державної молодіжної політики як особливого напрямку діяльності української держави // Теорія та практика державного управління. – Вип. 1(48). – 2015. – С. 1 – 5.
2. Ємельянова Г. Формування політичної еліти скрізь призму елітарної інженерії // European political and law discourse. – Vol. 5. – Iss. 3. – 2018. – С. 162 – 166.
3. Канавець М. В. Молодіжна політика України в контексті створення внутрішніх передумов щодо вступу в Європейський Союз // Державне управління: теорія та практика. – 2008. – Вип. 1. – Режим доступу : [academy.gov.ua/ej/ej7/doc\\_pdf/kanavec.pdf](http://academy.gov.ua/ej/ej7/doc_pdf/kanavec.pdf).
4. Кульчій І. О. Аналіз програм розвитку державної молодіжної політики в Україні / І. О. Кульчій, Т. В. Лебедин // Молодий вчений. – 2015. – № 6(21). – Ч. 3. – С. 120 – 124.
5. Підвищення ефективності діяльності органів державного управління з питань молодіжної політики: регіональний аспект / авт. кол. : Є. І. Бородін, Н. М. Літвінова, Ю. В. Борисова та ін. ; за заг. ред. Є. І. Бородіна. – К. : НАДУ, 2009. – 36 с.
6. Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. – Тернопіль : ТОВ «Тернограф», 2017. – 100 с.
7. Empowering young people and building their resilience: a new EU youth strategy (may 2018). available at <https://ec.europa.eu/youth/sites/youth/files/factsheet-youth-may2018-en.pdf>.
8. Fedorenko N. Student youth of Ukraine: the value orientations in education and professional fields // European political and law discourse. – Vol. 4. – Iss. 2. – 2017. – p. 201 – 206.

### **Ярослав КОНЮХ**

*аспірант кафедри публічного управління та адміністрування*

*Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України*

## **ПЕРЕДУМОВИ УЧАСТІ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ**

Одним з ключових показників соціального благополуччя суспільства і держави є положення молоді. Її моральне здоров'я, духовне обличчя, світогляд відіграють ключову роль в соціальному і політичному розвитку суспільства в цілому, багато в чому визначаючи долю і майбутнє держави.

Молодь – це важлива і чисельна соціальна категорія громадянського суспільства, від поглядів і ціннісної системи якої залежить вектор розвитку майбутнього. Її роль у процесах реновації соціальної системи циклічна в залежності від фази соціального розвитку. Підстав тому багато, серед яких можна відзначити переважну в суспільстві ідеологію, норми